

Híd a siketek és a hallók között

Jejelnek, s közben mondják a szöveget is a Csade-Csuda Színház tagjai. A vásárhelyi minitársulat híd a siketek és a hallók között. A siketeket nem lehet lekötöni hosszú monológokkal, csak pörgős produkciókkal.

**HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
TÖRÖK ANITA**

Híd a siketek és a hallók között – ez a Csade-Csuda Színház. Vásárhelyi az ország egyetlen olyan minitársulata, amelynek előadásait siketek és hallók egyaránt élvezhetik. Jejelik, s közben mondják is a szöveget. Tót Edit és Györgyi Csaba jeltolmács alkotja most a csapatot, korábban a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének helyi elnöke, Szőke Sándorné is tag volt.

– Annak idején a jeltolmács tanfolyam végén álltunk össze egy Ki mit tud?-ra. Így született meg a színház – magyarázta Tót Edit. 2006 óta számos fellépésük volt. Játsoztak Shakespeare-darabokat, a Rómeó és Júliát és a Makrancos hölgyet, de meséket is. Ezeket Györgyi Csaba írta át a siketek nyelvére.

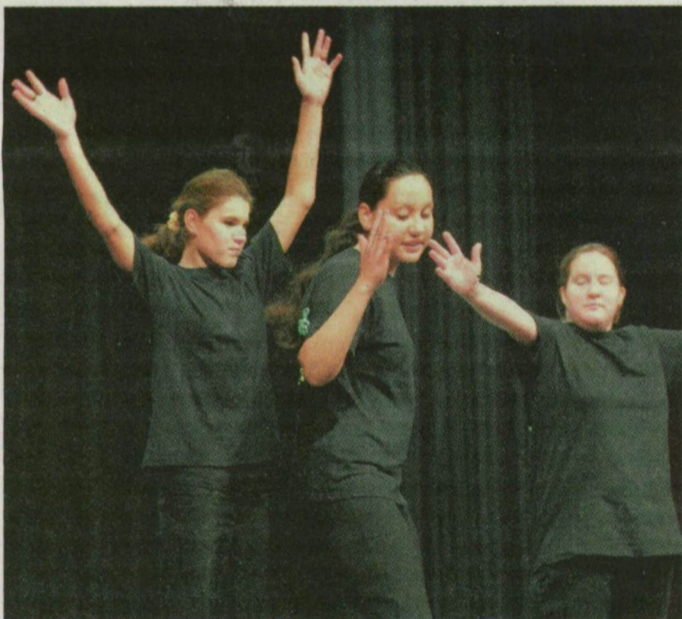
A fegyveres testületnél dolgozó Györgyi Csaba szülei hallássérültek. Tudja, mi érdekes számukra. Egy hosszú mono-

lóg semmiképpen sem. Az unalmas – mondta. Lendületes, mozgalmos produkciókra van szükség. Ha nekiül, akkor 2-3 óra alatt átírja a darabokat. Szerinte a siketek kultúrája eltérő. Miután nem tudják kibeszélni magukból a problémákat a hallókkal – csak saját közösségükben –, ezért zárkóztak, magányossá válhatnak.

Időközben Tót Edit vezetésével a jelynyelvi színháznak egy 17-18 évesekből álló „kistestvére” is alakult, a Csuda Kezek-Csudák Ezek formáció.

– Milyen ügyesek ezek a lányok, pedig nem is hallanak! – jegyezték meg többen a közelmúltban a vásárhelyi Petőfi Művelődési Központban *Gyermán Zsófia, Mohácsi Szabrina, Gazsi Edina és Pogyina Marina* előadása láttán. A lányok azonban hallanak. Azért álltak össze, mert szeretik a jelynyelvet és a színjátszást.

– Nem könnyű megtanulni a darabokat jejelve, de nagyon élvezem. Csak jelekkel adunk elő, szöveget nem mondunk, mert az nagyon nehéz lenne – mondta Gyermán Zsófia. Most mintegy 100 jelet tud, főként azokat, amelyek az előadáshoz szükségesek. Idővel szeretné Tót Edittől az összes jelet megtanulni, amiből több ezer van.

A Csade-Csuda Színháznak van egy fiatalokból álló formációja. A lányok nem siketek, csupán szeretik a jelynyelvet és a színházat. FOTÓ: TÉSIK ATTILA

A szentesi kórház csak a fenntartó megyei önkormányzat pénzügyi segítségével élte túl a tavalyi évet. A most utalt OEP-pénz csak töredéke az elvont összegnek. FOTÓ: TÉSIK ATTILA

A kórházak még tavalyi számlákat rendeznek

Pénzinjekció az egészségügyi ágazatnak a stabilizálása érdekében. E jelszó jegyében tavaly októberben 4,5 milliárd forintot, idén januárban 6-ot utalt az OEP az egészségügyi intézményeknek. Ez utóbbi összegből Csongrád megyébe több mint 323 millió jutott. A felgyülemlett tavalyi számlák rendezésére talán elég.

**CSONGRÁD MEGYE
ÚJSZÁSI ILONA**

– Köszönettel fogadtuk, január 4-5. között meg is érkezett több mint 238 millió forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól, többletjeljesítmény címén – mondja Resch József. A Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központjának gazdasági igazgatója elárulja: nehezen vészték át a múlt év

utolsó hónapját. Az októberi munkájuk teljesítése és az országosan 6 milliárd forint többletfinanszírozásból rájuk eső 238 millió 385 ezer 900 forint nagyjából egy időben érkezett. Ebből végre rendezhetik a felgyülemlett számlákat, de többletmegrendelésekre nincs lehetőség. A január

Marad a nadrágszihúzás

– A takarékoskodási intézkedéseken nem lazíthatunk, de további szigorításra már nem kerülhet sor – jelenti ki Resch József. A szegedi klinika gazdasági igazgatója a többletmogatásként érkező 238 millió arányát úgy érzékeltette, hogy elmondta: évi 21,5-22 milliárd forintból gazdálkodnak. Alulfinanszírozásuk továbbra is fennmarad.

14-18. közöttre ígért, a tavaly novemberi teljesítéseknek megfelelő összeg felhasználására kész a stratégia, de ennek részleteiről nyilatkozni idő előtti lenne.

A kormány 2009. október 7-én megállapodott a kórházak és szakrendelők szakmai szervezeteivel, hogy az év közben elvont OEP-támogatásból visszaad az egészségügyi ágazatnak. Így az OEP tavaly október 20-án 4,5 milliárd, most 6 milliárd forintot utalt. Ez utóbbi pénzforrásból Csongrád megye 15 egészségügyi intézménye és vállalkozása több mint 323 millió forintot kapott.

– A múlt év túléléséhez, a nem időben kiutalt támogatás miatt elengedhetetlen volt a fenntartó vissza nem térítendő támogatása: a szentesi kórház 90 milliót, a makói 45,8 millió

forintot kapott a megyei önkormányzattól. Az OEP-es többletfinanszírozásból nekünk utalt összeget szomorúan konstatálom, mert ez töredéke az elvont összegnek: a szentesi kórház számlájára 34,3 millió, a makóiéra 13,4 millió forint érkezett. Szomorú vagyok továbbá, hogy nem a megállapodásnak megfelelően osztották el a 6 milliárdot – fogalmaz Baráth Lajos. A szentesi és makói kórház főigazgatója kijelentése magyarázatként hozzátesszi: a román határhoz közel legalább 8 ezer olyan beteget is elláttak, akit nem lettek volna kötelesek, mert Szeged lett volna illetékes, ugyanakkor a gyógyítást tartották elsődlegesnek. E gesztust azonban az OEP Makó esetében most nem vette figyelembe. Kijelenti: ez a fajta utalás nem felel meg a megállapodásnak.

Három hónap Madagaszkáron

Három hónapot töltött a világtól elzártan, egy kis madagaszkári faluban a szegedi Antal Alexa. A 26 éves nő a WWF önkéntesként ment Afrikába.

**SZEGED
KISS GÁBOR GERGŐ**

Az amerikai álom valósult meg Antal Alexa számára – Madagaszkáron. A 26 éves szegedi nő 2008 nyarán helyezkedett el a WWF – a világ legnagyobb civil természetvédelmi szervezete – hazai irodájánál PR-menedzserként.

– Egy év alatt sokat megtanultam a természetvédelemről, amit a gyakorlatban is kipróbáltam volna. Tavaly márciusban a WWF nemzetközi honlapján bukkantam rá egy hirdetésre, amelyben fiatal természetvédőket kerestek 3 hónapos küldetésre Madagaszkárra, a Toliara korallzátonyrendszer védelmére – mesélte Alexa. A fiatal nő pályázatát elfogadták, szeptember közepén már egy 6 fős nemzetközi

csapat tagjaként Afrika délkeleti partja felé vette az irányt.

– Egy hetet töltöttünk a fővárosban, majd 70 napra leutaztunk a sziget déli részére, Befasyba. A 800-900 fős faluban a vezo népcsoport tagjai élnek, akik pálmalevelből épített kunyhókban laknak, és egyetlen bevételi forrásuk a halászat. Az oktatás színvonala borzasztóan alacsony, a felnőttek közül csak néhányan, a gyermekeknek körülbelül 20 százaléka tud olvasni. Nem volt áram, víz és telefonhálózat. Ezért turizmus sincs, így a nem helybéli érkezése igencsak különleges eseménynek számított – mesélt a fogadtatásról Alexa. Elmondta, hogy az elmúlt években a térségben a túlhalászat és a ter-

mészeti erőforrások kizsákmányolása nagy problémát okozott a tenger élővilágában.

– A halászat megfigyelésével és az adatok rögzítésével egy olyan tanulmányhoz járultunk hozzá, amely részletesen elemzi majd a fogásokat, a kifogott fajokra, azok hosszára, súlyára, a halászat pontos területére, az eszközökre és időtartamra lebontva. Megvalósítottunk egy 70 napos interaktív oktatóprogramot is a helyieknek. Fő feladatunk a lakosság szemléletformálása, az életmód fenntarthatóságának és a korallzátony fontosságának hangsúlyozása volt – mondta.

Mi varázsoltta el legjobban Alexát a világ negyedik legnagyobb szigetén? – Az élet egy-

Antal Alexa előadást tart Befasy egyetlen iskolájában. FOTÓ: DM/DV

szerűsége, az emberek pozitív és önzetlen személyisége. 70 nap hosszú idő egy nép életében, sok mindent láttam ez alatt. Az alig típegő baba megtanult szaladni, egy mély seb szinte teljesen begyógyult, egy házasság tönkrement, valaki meghalt. Utóbbi különösen egyedi élmény volt, a halál

napján megállt az élet, a feladatokat aznap senki sem látta el. A falu minden lakója a halott háza körül virrasztott egész éjjel, a nők – velem együtt – kávézt főztek a homokban rakott tűz felett, és hajnalig énekeltek – mesélt élményeiről Alexa. De nem csak ez volt igazán különleges számára.

– Privát szféra gyakorlatilag nem létezik. A gyermekek egy percre sem tágtítottak melőlünk. A helyieknek nincs órájuk, hiszen az időnek itt más az értéke. A napszakokat a nap helyzete alapján tudják meghatározni. A távolságok sem kézzelfogható dolgok számukra – magyarázta.

Befogadták. Egy héttel a 3 hónapos program vége előtt a falusiak elkezdtek máshogy viszonyulni Alexához. – Végigsétáltam a parton, ahol a gyerekek már nem rohantak a lábam elé belém csimpaszkodva, kezemet szaglászva, mint azelőtt. Csak hangos köszönéssel és mosollyal üdvözöltek. Akkor éreztem, hogy igazán része vagyok a közösségnek, nem egy fehér bőrű idegen, hanem egy a falu lakói közül – mondta.